

Memòria de les activitats de la Societat Catalana de Geografia (Institut d'Estudis Catalans) corresponent al curs 2006-07

Assemblea General Ordinària

El 14 de juny de 2006, se celebrà l'Assemblea General Ordinària de Socis de la Societat Catalana de Geografia (SCG), filial de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC), corresponent al curs 2005-06. En començar, la presidenta, Maria Dolors Garcia Ramon, féu un breu repàs de les activitats realitzades durant el curs. Després, es presentaren i s'aprovaren l'acta de l'anterior Assemblea General Ordinària, la memòria d'activitats de l'exercici 2005-06, l'estat de comptes de 2005 i el pressupost de 2006. Abans de procedir a la renovació dels càrrecs de la Junta de Govern que cessaven reglamentàriament; la presidenta aclarí que no es presentava a la reelecció atesa la incompatibilitat estatutària de la seva recent condició de membre numerària de l'IEC i l'exercici de la presidència d'una societat filial. Feta la votació, la Junta de Govern restà constituïda així:

president: Francesc Nadal i Piqué
vicepresident: vacant
tresorera: Montserrat Cuxart i Tremps
secretari: Enric Bertran i González
vocal primer: Antoni Luna Garcia
vocal segon: Mireia Baylina i Ferré
vocal tercer: Jesús Burgueño i Rivero
vocal quart: Vicenç Biete Farré
vocal cinquè: Joan Tort i Donada
vocal sisè: Enric Mendizàbal i Riera
delegat IEC: Joan Vilà-Valentí

En acabat, l'Assemblea ratificà la gestió de la Junta de Govern durant el curs 2005-06.

Activitats científiques

1. Conferències

El curs 2006-07 començà oficialment el 17 d'octubre de 2006, data en què **Matthew H. Edney**, director de l'"History of Cartography Project", University of Wisconsin, Madison, pronuncià una lliçó científica titulada *Mapping Empires, Mapping Bodies: Reflections on the Uses and Abuses of Cartography*. L'acte es clogué amb el lliurament del III Premi Joan Palau Vera.

El 15 de novembre de 2006 **Isabel Pujadas**, catedràtica de Geografia Humana de la Universitat de Barcelona, va dictar una conferència sota el títol *Mobilitat residencial i expansió de l'urbanisme dispers a la Regió Metropolitana de Barcelona: de l'anàlisi macro a l'anàlisi micro*.

El 14 de desembre de 2006 **Céline Rozemblat**, professora de la Universitat de Lausanne, parlà sobre *La position des villes méditerranéennes dans les villes européennes et dans les villes mondiales*. Aquesta conferència formà part dels actes del centenari de l'IEC.

La conferència prevista per al 17 de gener de 2007, a càrrec de **Mariano Barriandos**, investigador a "Ramon y Cajal", Departament d'Història Moderna de la Universitat de Barcelona, i titulada *Els riscs climàtics en perspectiva històrica. Singularitat i aplicabilitat de la informació climàtica continguda en arxius històrics*, va ser ajornada per raons familiars del ponent.

El 20 de febrer de 2007 **Santiago Roquer**, catedràtic de Geografia Humana de la Universitat Rovira i Virgili, tractà els *Programes de desenvolupament rural a Catalunya: la iniciativa LEADER i el programa PRODER*.

El 14 de març de 2007 **Fernando Arroyo Ilera**, catedràtic de Geografia Humana de la Universitat Autònoma de Madrid, dissertà sobre *La regulación hidrológica de la Península Ibérica: capital, tecnología y territorio*.

El 19 d'abril de 2007 **Francesc López Palomeque**, catedràtic d'Anàlisi Geogràfica Regional de la Universitat de Barcelona, va dictar una conferència sota el títol *L'expansió del turisme urbà: Barcelona com a paradigma*.

El 23 de maig de 2007 **Enric Mendizàbal**, professor titular de Geografia Humana de la Universitat Autònoma de Barcelona donà una conferència titulada *Paisatges culturals de Catalunya*.

El 14 de juny de 2007 **Joan Romero**, catedràtic de Geografia Humana de la Universitat de València, pronuncià la lliçó científica que serví de cloenda al curs 2006-07, titulada *Sobre la eficacia de un estado compuesto y plurinacional. Agenda (im)posible desde la geografía política*.

2. Cursos-seminaris

El 23 de novembre de 2006 es projectà, dintre del cicle *Cine i Geografia*, la pel·lícula *Los tres entierros de Melquiades Estrada*, seguida d'un col·loqui dirigit per **Joan Tort**.

De març a maig de 2007 es desenvolupà el curs-seminari *La geografia i la història dels viatges*, coordinat per **Isabel Soler** i **Enric Mendizàbal**. El 27 de març **Rafael Argullol**, catedràtic d'Humanitats de la Universitat Pompeu Fabra, parlà sobre *El viatge com a vida multiplicada*; l'11 d'abril **Rafael M. Mérida**, professor de literatura espanyola de la Universitat de Lleida, llegí una conferència titulada *De California a Sodoma (s.XVI): geografias sexuales de un Nuevo Mundo*; el 17 d'abril **Isabel Soler**, professora de literatura portuguesa de la Universitat de Barcelona, dissertà sobre *Una forma de pera molt cristiana o dos viatges a Orient*; el 25 d'abril **Juan Pimentel**, Historia de la Ciencia, Instituto de Historia, CSIC, tractà de *Testimonio y autoría del mundo: viajeros, poetas y ladrones*; i el 2 de maig **Pep Bernadas**, director de la Llibreria Altaïr, parlà sobre *Viatges per a la gent que viatja a partir de la Llibreria Altaïr*.

El 6 de juny de 2007 se celebrà una sessió a manera de colofó dels actes commemoratius del 125 aniversari del naixement de Pau Vila, en què el professor **Joan Vilà-Valentí**, president de la Secció de Filosofia i Ciències Socials de l'IEC, féu *Una evocació de Pau Vila*, coincidint amb la publicació *Pau Vila i Dinarès. Semblança biogràfica*, que es distribuï entre els assistents, i es projectà el *vídeo de l'entrevista que li féu Montserrat Roig* el 1978 per al programa *Personatges / Biblioteca de la Memòria* de Televisió Espanyola.

3. Presentacions de llibres

El 26 d'octubre de 2006 tingué lloc la presentació del llibre *Més enllà de l'urbanisme*, d'**Albert Serratosà**. En l'acte, intervingueren, a més de l'autor, **Josep Oriol**, degà del Col·legi d'Enginyers de Camins, Canals i Ports (Catalunya), **Vicenç Capdevila**, exvicepresident de la Corporació Metropolitana de Barcelona, i **Joan Tort**, editor del llibre.

El 21 de febrer de 2007 s'efectuà la presentació del llibre *Las otras geografías*, de **Joan Nogué** i **Joan Romero**, catedràtics de Geografia Humana de les universitats de Girona i València, respectivament. L'acte fou presidit per **Montserrat Tura**, consellera de Justícia de la Generalitat de Catalunya, i comptà amb les intervencions de **Maria Dolors Garcia Ramon**, catedràtica d'Anàlisi Geogràfica Regional de la Universitat Autònoma de Barcelona, **Salvador Vives**, director de l'editorial Tirant lo Blanch, i els propis autors.

El 29 de maig de 2007, es realitzà la presentació del llibre *Enric Lluch i Martín: l'obra escrita*. L'acte fou presidit per **Francesc Nadal**, president de la SCG, i comptà amb les intervencions de **Joan Vilà-Valentí**, president de la

Secció de Filosofia i Ciències Socials de l'IEC, **Maria Dolors Garcia Ramon**, membre numerària de l'IEC, **Oriol Nel·lo**, secretari per a la Planificació Territorial del Departament de Política Territorial i Obres Públiques de la Generalitat de Catalunya, **Abel Albet**, professor titular de Geografia Humana de la Universitat Autònoma de Barcelona i editor de l'obra, i el propi **Enric Lluch**.

Tots els actes ressenyats fins aquí, llevat de si es diu altrament, se celebraren a la seu de l'IEC.

4. Altres actes

El 5 d'octubre de 2006, sota els auspicis de la SCG, es va celebrar a la seu de l'IEC, l'acte públic de presentació del *Manifest per a una nova cultura del territori*. La sessió de presentació, impulsada per **Antoni F. Tulla**, fou presidida per **Maria Dolors Garcia Ramon**, membre numerària de la Secció de Filosofia i Ciències Socials de l'Institut, i comptà amb la participació de **Joan Nogué**, per la Societat Catalana de Geografia, **Sergi Cantó**, pel Col·legi d'Ambientòlegs, **Carme Miralles**, pel Col·legi de Geògrafs, **Jordi Ludevid**, pel Col·legi d'Arquitectes, **Pilar Riera**, per l'Associació Catalana de Ciència Regional, i **Mita Castañer**, per la Societat Catalana d'Ordenació del Territori.

El 10 de març de 2007 es realitzà una visita a l'exposició *1936-1939. Els mapes en la guerra civil espanyola*, instal·lada a l'Institut Cartogràfic de Catalunya. La visita fou guiada per **Carme Montaner**, cap de la Cartoteca de Catalunya, i per **Francesc Nadal** i **Luis Urteaga**, catedràtics de Geografia Humana de la Universitat de Barcelona, i comissaris tots tres d'aquesta mostra.

5. Sortides d'estudi

El 28 d'octubre de 2006 es féu una sortida d'estudi a l'**Alta Segarra**, en el marc del cicle *Les altres comarques*, coordinada i organitzada pel professor **Jesús Burgueño**, de la Universitat de Lleida. Al matí, els assistents reteren visita a la torre de guaita de la Manresana, al Museu dels Prats de Rei, guiats per **Ramon Costa**, a la vila de Torà, acompanyats per l'alcaldeessa, **Mercè Valls**, i a la torre de guaita d'Ardèvol. Rera dinar en aquest llogaret, hom féu cap al Santuari de Pinós i Calaf, on la historiadora **Montserrat Coberó**, guià una visita pel nucli antic de la població. A la sala d'actes de l'Ajuntament es desenvolupà una taula rodona en què intervingueren **Maria Antònia Trullàs** i **Mercè Valls**, alcaldesses de Calaf i Torà, respectivament, i **Francesc Duocastella** i **Joan Graells**, membres de la plataforma cívica que reivindica el reconeixement com a comarca de l'Alta Segarra.

El 24 de març de 2007 es féu una sortida d'estudi titulada *El paisatge de la vinya al Bages*, organitzada i coordinada pel professor **Jesús Burgueño**. Al

matí, acompanyats de **Llorenç Ferrer**, catedràtic d'Història Contemporània de la Universitat de Barcelona, hom visità les tines de pedra escampades pels termes de Rocafort i el Pont de Vilomara, i el monestir de Sant Benet de Bages. A la tarda, om visità els cellers de la Masia Roqueta, a Avinyó.

El 18 i 19 de maig de 2007 es féu una sortida d'estudi a la **Miranda de Llaberia i Mola de Colldejou**, coordinada i dirigida pel professor **Jesús Burgueño**, de la Universitat de Lleida. L'excursió consistí en un recorregut per les serres del Mestral, des de la Miranda de Llaberia a la Mola de Colldejou.

L'assistència d'estudiants en aquestes tres sortides d'estudi ha estat reconeguda amb 2,5 crèdits de lliure elecció, pel Departament de Geografia de la Universitat Autònoma de Barcelona.

6. Altres actuacions

El mes de setembre de 2006, la junta de govern de la SCG nomenà **Enric Mendizàbal Riera** i **Carme Montaner García**, vicepresident i vocal sisena, respectivament. Ambdós mandats, amb caràcter interí, hauran de ser refermats a la assemblea general de socis de 2007.

Antoni Luna és des de setembre de 2006 el representant institucional de la SCG al Comitè Espanyol de la Unió Geogràfica Internacional.

Francesc Nadal ostenta la representació institucional com a president de la SCG al Consell Assessor de l'Observatori del Paisatge de Catalunya.

Francesc Nadal, en qualitat de president de la SCG participa regularment en les reunions de la Secció de Filosofia i Ciències Socials i en el plenari de l'IEC.

La SCG donà suport i aval científic a la **IX Setmana d'Estudis Urbans de Lleida**, i com a membre de l'**Atelier Pierre Vilar**, fou representada institucionalment per **Francesc Nadal** en l'acte d'homenatge organitzat per la Universitat de Girona, l'1 de desembre de 2006.

A finals de 2006 finalitzà el projecte de recerca *Turisme, paisatge i colonialisme*, a càrrec dels professors i socis **Abel Albet**, **Antoni Luna**, **Maria Dolors Garcia Ramon**, **Joan Nogué**, **Lluís Riudor** i **Perla Zusman**, amb la coordinació del professor **Joan Vilà-Valentí**, com a membre de l'IEC.

La Setmana Santa d'enguany, es féu un **viatge a Anatòlia (de la mar Negra a la mar Blanca)**, organitzat per ARAC (A la recerca d'altres Cultures), *Cultural Travel Association*, sota els auspicis de la SCG, i guiat pel consoci **Pere Andreu**.

El 21 d'abril **Enric Mendizàbal** representà les presidències de l'IEC i de la SCG en l'acte inaugural de la **Biblioteca Municipal Pere Blasi** de Torroella de Montgrí, que la vila baixempordanesa dedica a la memòria d'aquest geògraf, que fou membre fundador de la Societat

Enric Mendizàbal ha representat la SCG en el jurat encarregat de concedir una beca per a l'estada d'un geomorfòleg a The Nordic Artists Center de Dale (Noruega), oferta pel Centre d'Art i Natura de Farrera (Pallars Sobirà).

7. Publicacions

Aquest curs 2006-07 s'han editat el volum 60 de *Treballs de la SCG*, corresponent a 2006, i el llibre *Enric Lluch i Martín: l'obra escrita*, que aplega la producció escrita del professor Lluch, membre honorari de la SCG, reunida i analitzada en un estudi introductorí per **Abel Albet**. Aquestes publicacions han comptat amb el suport econòmic de l'IEC i de la Diputació de Barcelona.

La SCG ha establert un acord amb la **Cartoteca de Catalunya** (Institut Cartogràfic de Catalunya), pel qual es digitalitzarà la revista *Treballs de la SCG*, per tal de disposar en xarxa de tots els números editats.

8. Premis de la Societat

El 17 d'octubre de 2006 fou lliurat el **III Premi Joan Palau Vera per a treballs de recerca d'estudiants de batxillerat** a **Irene Toneu Isern**, de l'Escola Vedruna de Vic, pel treball *Pluviometria de Gurb i comparació amb altres punts de la comarca*. El jurat era format per Jesús Burgueño, Montserrat Cuxart i Antoni Luna.

L'abril de 2007, fou lliurat el **XII Premi Lluís Casassas i Simó** a **Luis del Romero Renau**, pel treball *Planificació i Govern del Territori a la regió metropolitana Rin-Rhur. Noves respostes a velles lògiques territorials en un context insostenible*. Així mateix se n'atorgà un accèssit a **Maria José Ripoll Berenguer**, pel treball *Canvis en els usos del sòl i moviments de massa superficials en una conca de muntanya de l'Alt Berguedà*. El jurat era format per Francesc López Palomeque, Jesús Burgueño i Rosa Anna Felip.

9. El web de la Societat: l'obrador obert (scg.iec.cat)

L'*obrador obert*, administrat per **Pau Alegre**, ha continuat informant, a través d'anuncis, convocatòries, notícies, cròniques i ressenyes, de tots els actes celebrats a la Societat, així com d'activitats d'altres institucions que han estat d'interès geogràfic, com ara conferències, congressos, col·loquis, premis, llibres i revistes. Amb tot plegat, l'*obrador obert* ha continuat ampliant les seves pàgines, ha seguit diversificant l'autoria dels seus textos i ha arribat a les 222 ressenyes de llibres escrits per membres de la SCG.

Les activitats científiques organitzades per la Societat Catalana de Geografia i ressenyades fins aquí han estat possibles gràcies a les subvencions econòmiques de la Diputació de Barcelona i l'IEC.

Obituari

El maig de 2007 morí el Dr. **Jaume Codina i Vilà**, membre de la SCG, orador a la seva tribuna i destacat estudiós de la geografia i història local del Prat de Llobregat i de la comarca del Baix Llobregat.

Notes diverses

La SCG compta des de març de 2007 amb una nova secretària administrativa, **Blanca Betriu**.

El consoci **David Saurí** fou guardonat amb el Premi de Medi Ambient 2007 concedit per l'IEC i l'Obra Social Caixa de Sabadell.

El 21 de maig de 2007, l'expresidenta de la SCG, **Maria Dolors Garcia Ramon**, pronuncià el discurs d'entrada a la Secció de Filosofia i Ciències Socials, com a membre numerària de l'IEC.

Nombre de socis i sòcies

En acabar el curs 2006-07, el nombre de membres de la SCG és de **411**, dels quals 15 són honoraris i 396 són numeraris (EB).